

Predstava kovu
v ústach je horšia
ako realita.

Korunky na ústupe

Kedysi sa na ne šetrilo celý život a čakalo aj mesiace. Dnes vám urobia zubné korunky na počkanie, ale od ich používania sa upúšťia.

TEXT Veronika Daničová
foto Shutterstock

Náš odborník

► **Dr. LIBOR MICHNA MSc.**
Perio MSc. Impl.
zubný lekár

Možno mala aj vaša babička zlaté zuby. A možno ste si z nich neraz robili žarty. No keby tento kov nebol dnes taký drahý, nosili by ho hrdo v ústach nielen raperi, ktorým úsmev ladí so zlatou refazou na krku. „Zlato spĺňa množstvo kritérií pre perfektný materiál, z ktorého by sa mohli robiť tak korunky, ako aj iné zubné výplne a náhrady,“ potvrdzuje zubný lekár Libor Michna. Vysoká cena pritom nie je podľa neho jediný dôvod, pre ktorý v ústach zlato nemáte ani

Každá korunka má
slabé miesto.

vy. Problémom je farba. Žltá neletí. Zdravé zuby sú predsa biele. Hoci v prípade koruniiek neraz s čiernou ryhou medzi zubom a dasnom. A tam sa pravda o korunkách ešte len začína.

Keramiká nad zlato?

Zlaté časy v ústach vystriedala keramická doba. Ak čaká korunkovanie aj vás, so zháňaním informácií o jednotlivých typoch to nepreháňajte. Moderná stomatológia disponuje naozaj nespočetným množstvom materiálov, z ktorých sa robia korunky. V zásade však ide o tri: keramické, zirkónové a kovokeramické. „Každý typ má svoje výhody aj nevýhody, ale vzhľadom na trendy a dopyt po bezbových materiáloch vedú celokeramické a zirkónové korunky. No aj tie sa líšia tak zložením, ako aj spôsobom a procesom výroby. Pre laika to môže byť máta, preto treba nechať výber na lekárovi,“ odporúča odborník na zubné náhrady.

Drahé a drahšie

Vôbec totiž neplatí, že keramické korunky sú lepšie na predné zuby, lebo vyzierajú prirodzenejšie, a kovokeramické na stoličky, lebo viacej vydržia. „Aj z kovokeramiky sa môže odštiepiť keramická vrstva a v ústach vám ostane len žiarivý kov,“ hovorí doktor Michna o tom, že okrem správnej lekárskej indikácie je podstatná správna práca zubného technika. Dobře vyhotovená kovokeramická korunka môže podľa jeho slov vyzerať na nerozoznanie od celokeramickej. Chcete sa riadiť cenou? Ani tá vám pri rozhodovaní veľmi nepomôže. Všetky korunky sú drahé, lebo sa robia na mieru. „Paradoxne, kovokeramické korunky, ktoré sú vnímané ako najlacnejšie, sa vyrábajú najkomplikovanejšie. Preto sa ich cena s ostatnými materiálmi vyrovnáva, alebo ich aj prevyšuje,“ vyvracia ďalší mýtus zubný špecialista.

Na počkanie

Dôvod, prečo sa celokeramické korunky tak často dávajú na zlomené jednotky či dvojky, je prostý. Vyrobia a nasadia vám ich na počkanie. Bez nepríjemných plastelínových odtlačkov, s pomocou počítačovej techniky. „Ak ide o jednu korunku, netrvá to dlhšie ako hodinu,“ teší doktor Michna všetkých, ktorých deš predstava obrúsených pahýlov čakajúcich na korunky. Výroba kovokeramických a zirkónových koruniiek však stále trvá

Kazia sa vám susedné zuby?

Nemali by. Ak je korunka správne nasadená a má správny tvar, susedné zuby nijako neohrozuje. Problém bude inde – neškrípate v noci zubami? Nezmenili sa vám pomery v ústnej dutine – teda neprišli ste o nejaký zub alebo ho nemáte pokazený, boľavý a nehryziete viacej na druhej strane?

aj celé týždne. „Korunky sa celkovo využívajú čoraz menej. Hoci stále majú a aj budú mať svoje miesto v určitých prípadoch. Ak je to však možné, korunka sa vyhneme. Prácou zubára je zachrániť zub a zabezpečiť funkčnosť chrupu. Kvôli korunka sa musí zub obrúsiť a stratené tkanivo vám už nič nevráti,“ hovorí doktor.

Čierne diery

Základnou podmienkou sú nepoškodené korene – či ide o korunkovanie živých, alebo mŕtvych zubov. Mŕtve, ak majú koreňovú výplň, korunka spevní a zamaskuje ich posmrtnú zmenu farby. Niekedy aj pomocou klinu, ktorý sa do zuba vloží, aby ho posilnil a rozložil tlaky pri žutí. Na živé zuby sa nasadzuje korunka preto, aby zachránila, čo sa dá – teda zvyšky zlomených, veľmi opotrebovaných či pokazených zubov pred ďalším ničením. No ak by ste chceli korunky na všetky zuby len preto, aby ste mali „americký úsmev“, nepochodíte. Navyše riskujete, že vám biele zuby podčiarknu čierne ryhy. Medzery medzi korunkovanými zubmi a dasnom nie sú prežitok. A nevyriešili ho ani moderné materiály. „Pri kovokeramických korunkách sa to stáva po čase, keď ustúpi dasno a odhalí kovový lem korunky. Ale rovnako je to bežné aj pri celokeramických a zirkónových korunkách. Dasno ustúpi a začne presvitať tmavšia farba vlastného zuba,“ vysvetľuje doktor Michna.

Navyše riskujete, že vám biele zuby podčiarknu čierne ryhy.

Ukryté tajomstvo

Ak sa o svoje zuby dobre staráte – používate denne medzizubnú kefku, dentálnu niť a poviťve mechanické čistenie –, čierne diery pod korunkami sú „len“ estetická chyba. A nová korunka je v takom prípade dočasné riešenie. Dasná ustúpi znova. Korunkovanie sa dá opakovať, len ak drží pahýľ zuba pod korunkou, ktorý je jej najslabším miestom. „Samotná korunka je materiál, ktorý vydrží bez poškodenia, večnosť. Samozrejme, v ústach nie je nič také jednoduché. Pôsobia tam rôzne mechanické sily a tlaky, fyzikálne aj chemické prostredie sa neustále mení, kolíše bakteriálne zloženie... To všetko vplyva nielen na korunky, ale aj na zdravé zuby,“ dostáva sa doktor Michna k podstate problému. Ak pod korunkou preniknú baktérie, ničím nerušené sa tam množia, skôr či neskôr sa vydajú na cestu ku koreňom a pod ne... Nemusíte nič cítiť, ani bolesť, kým sa nezobudíte s príšerným zápalom a opuchom tváre. A vtedy je už neskoro premýšľať o tom, kedy ste boli naposledy u zubára a na röntgene... ☺

O hodinu môžete odhádzať s novým zubom.

ZDRAVÁ RADA

Preventívna prehliadka u zubného lekára je obzvlášť potrebná, ak máte korunky. Pokazený zub pod korunkou nemusí bolieť a môže ho odhaliť len röntgen. Ak sa tak stane včas, zub sa dá zachrániť. Ak nie, vytrhnú vám ho.